

Riktlinje

Finansverksamhet

Innehåll

Riktlinje – Bilaga till Finanspolicy Riktlinje finansverksamhet	3
Omfattning	3
Angränsande styrdokument	3
Syfte	3
Ansvar för efterlevnad	4

Vision. Övergripande beskrivning av ett önskvärt framtida tillstånd. Ska ange i vilken riktning kommunen är på väg. För Karlskoga kommun finns en vision – Vision 2020.

Mål och budget. Dokumentet Mål och budget sammanfattar vad kommunens verksamheter ska uppnå (mål och resultat) inom den närmaste treårsperioden i syfte att nå Vision 2020 samt vilka ekonomiska resurser som finns till verksamheternas förfogande.

Program. En översiktlig politisk viljeriktning inom ett sakområde. Särskild definition i plan- och byggsammanhang eller annat.

Policy. Kommunens grundläggande förhållningssätt/värderingar och vägledande principer.

Strategi. En strategi kan användas för att konkretisera ett program eller en policy.

Riktlinje. Beskriver tillvägagångssätt i olika sakfrågor och är ett stöd för hur frågor bör hanteras och genomföras.

Riktlinje - Finansverksamhet

Omfattning

Inledning

Denna riktlinje utgör bilaga till finanspolicy som utgör ett övergripande ramverk för den finansiella verksamheten inom Karlskoga kommun och kommunens helägda bolag. Denna riktlinje ska vara ett stöd för hur frågor kring finansieringsverksamheten bör hanteras och genomföras.

Policystruktur

Finanspolicyen beslutas i kommunfullmäktige och anger ramar för den finansiella verksamheten hos kommunen och de kommunägda bolagen. Inom dessa ramar ska varje bolagsstyrelse besluta om en finanspolicy för den egna verksamheten. Riktlinjen finansverksamhet utgör en bilaga till finanspolicy och beslutas även den i kommunfullmäktige.

Uppdatering av bilaga riktlinje finansieringsverksamhet

Den koncerngemensamma finanspolicyen ska löpande hållas uppdaterad med hänsyn till aktuella förhållanden inom koncernen och på de finansiella marknaderna. Ändringar av finanspolicyen ska fastställas av kommunfullmäktige. Ändringar i bilaga riktlinje finansieringsverksamhet ska även den fastställas av kommunfullmäktige.

Angränsande styrdokument

Denna riktlinje utgör bilaga till finanspolicy

Syfte

Syftet med denna policy är att:

- ✓ Ge koncerngemensamma mål och riktlinjer för finansverksamheten
- ✓ Ange hur ansvaret för finansverksamheten fördelas
- ✓ Identifiera finansiella risker och ge riktlinjer för hur dessa risker ska hanteras
- ✓ Beskriva hur rapportering och uppföljning ska utformas

Övergripande mål för finansverksamheten

Det övergripande målet för finansverksamheten inom Karlskoga kommun är att vid varje tillfälle säkerställa koncernens betalningskapacitet. Inom ramen för detta mål ska finansverksamheten ske med en så låg upplåningskostnad som möjligt med hänsyn till fastställda riskmått. En förutsättning för att uppnå dessa mål är att kommunens och bolagens betalningsrutiner och övriga finansiella tjänster samordnas och tillämpas utifrån koncernnyttan.

Ansvar för efterlevnad

Organisation

Karlskoga kommun och bolagen ansvarar var för sig för ränteriskhantering av sin låneskuld inom de ramar och limiter som denna policy fastställer. Kommunkoncernens betalningsflöden är samordnade i ett koncernkontosystem som administreras av kommunen.

Kommunstyrelsen utser en finansgrupp med uppgift att svara för finansfrågorna i kommunen. Detta innebär att fastställa strategi för kreditanskaffning, ange modell för riskhantering, utvärdera finansverksamheten inom kommunkoncernen samt föreslå ändringar i koncerngemensam finanspolicy. Finansgruppen består av kommundirektör, kommunens ekonomichef, VD för Karlskoga Kommunhus AB, VD/ekonomichef för/i Karlskogahem AB, VD/ekonomichef för/i Karlskoga Energi och miljö AB.

Ekonomiavdelningen i Karlskoga kommun svarar för den operativa likviditetshanteringen.

Ansvarsfördelning

Ansvar för den finansiella samordningen inom kommunkoncernen fördelas mellan kommunfullmäktige, kommunstyrelse, finansgrupp på följande sätt.

Kommunfullmäktiges ansvar

- ✓ Fastställa finanspolicy inklusive bilaga efter förslag från kommunstyrelsen
- ✓ Fastställa en årlig ram för externa lån till kommunkoncernen
- ✓ Fastställa en årlig ram per bolag för lån och borgen

Kommunstyrelsens ansvar

- ✓ Lämna förslag på reviderad finanspolicy till kommunfullmäktige
- ✓ Löpande följa utvecklingen inom finansverksamheten utifrån finansiella rapporter från finansgruppen
- ✓ Besluta om firmatecknare och delegationsrätt för finansverksamheten inom kommunen
- ✓ Tillse att kommunen och bolagen har tillräckligt med resurser och kompetens för att uppnå fastställda mål inom finansverksamheten

Finansgruppens ansvar

- ✓ Tillse att finanspolicy tillämpas inom kommunkoncernen
- ✓ Vid behov föreslå förändringar i finanspolicy till kommunstyrelsen
- ✓ Fastställa finansiella strategier för likviditetshantering och kreditanskaffning
- ✓ Föreslå nya långgivare och nya upplåningsformer till kommunstyrelsen

- ✓ Fastställa gemensam modell för ränteriskhantering
- ✓ Godkänna, inför styrelse-/delegationsbeslut, alla e v förändringar av befintliga derivatavtal och tecknandet av nya derivat, innan avslut.
- ✓ Löpande kommunicera med kommunstyrelsen om utvecklingen av finansmarknaden och den uppfattning om ränteutvecklingen som ska prägla finansgruppens arbete
- ✓ Lämna regelbundna rapporter till kommunstyrelsen om finansverksamheten (finansiella rapporter) samt om de delegationsbeslut som fattats inom finansgruppen

Bolagens ansvar

- ✓ Följa och tillämpa finanspolicyn i kommunkoncernen
- ✓ Bedöma lånebehov och genomföra upplåning inom ramarna för finanspolicyn
- ✓ Bedöma och hantera bolagets ränterisk efter fastställd gemensam modell
- ✓ Lämna rapporter till finansgruppen om bolagets egen finansverksamhet som ett led i uppföljning av bestämmelserna i denna finanspolicy
- ✓ Bolagen ska besluta om firmatecknare och delegationsrätt för bolaget

Kreditanskaffning

Målet för kommunens kreditanskaffning är en aktiv upplåning och skuldförvaltning i syfte att minimera kostnaderna för kommunkoncernens finansiering samt att säkerställa att tillräcklig likviditet alltid finns för att bedriva verksamheten och garantera kommunkoncernens betalningsansvar.

Extern kreditanskaffning

Bolagen rapporterar regelbundet sina lånebehov till finansgruppen.

Kommunfullmäktige ska varje år fastställa en ram för lån och borgen för varje bolag. Ramarna för bolagen ska vara avstämda mot den totala ram för externa lån som fastställs av kommunfullmäktige. Kommunen kan medge att ett bolag gör en egen extern upplåning med säkerhet i bolagets anläggningstillgångar under förutsättning att detta lån får förmånligare villkor än ett lån med kommunal borgen. Denna prövning görs av finansgruppen. Det grundläggande synsättet är att vid varje tillfälle minimera den externa låneskulden genom att effektivt utnyttja kommunkoncernens samlade likvida medel.

Följande generella riktlinjer ska gälla för kreditanskaffning:

- ✓ Krediter anskaffas från kreditmarknaden. Huvudsakligen i form av lån från Kommuninvest och bankmarknaden.
- ✓ Antalet motparter ska hållas begränsat för att möjliggöra stordriftfördelar och undvika onödig administration

- ✓ Låneportföljen bör ha en jämn förfalloprofil med hänsyn tagen till marknadssituation och kommunkoncernens likviditetssituation
- ✓ Vid upplåning ska valet av lån styras av lägsta räntenivå inom de riskbegränsningar som anges i denna finanspolicy
- ✓ Finansiell leasing jämförs med upplåning.

Medelsförvaltning

Karlskoga kommun samordnar in- och utbetalningar samt rörelsekrediter för kommunen och de helägda bolagen i ett gemensamt koncernkontosystem för att uppnå en effektiv medelsförvaltning. Räntevillkoren i koncernkontosystemet ska vara marknadsmässiga.

Likvida medel definieras för kommunkoncernen som kassa, bank, outnyttjade avtalade krediter eller lånelöften samt placerade medel som kan frigöras inom två bankdagar. Målet är att likvida medel och avtalade krediter ska ha en nivå som vid varje tillfälle säkerställer en god betalningsberedskap för kommunkoncernen.

Likviditetsrapporter ska upprättas för kommunen och dess bolag och uppdateras enligt särskilda instruktioner från finansgruppen. Likviditetsprognosen för kommunkoncernen ska ligga till grund för finansgruppens arbete för finansiering på såväl kort som lång sikt. I de fall kommunkoncernen har överskottslikviditet ska denna i första hand användas för att minska den externa låneskulden för kommunkoncernen med hänsyn tagen till gällande redovisningsregler avseende räntederivat.

Riskhantering inom kommunkoncernen

All finansiell verksamhet är förknippad med ett visst risktagande. Genom en aktiv finansförvaltning skapas möjligheter till en effektiv hantering av risker där hänsyn tas till den kostnad riskhanteringen medför.

Finansieringsrisk

Finansieringsrisk betyder risken att nödvändiga krediter inte kan anskaffas överhuvudtaget eller till en hög kostnad.

Denna risk skall begränsas genom att sprida låneportföljens förfalldagar över tiden. Kommunkoncernen ska sträva efter att ha en genomsnittlig kreditbindningstid på minst 1,5 år. Samtliga lån måste dock kunna återbetalas inom 10 år, utan kostnader i form av ränteskillnadsersättning eller liknande. Dessutom ska inte mer än 40 % av låneportföljen, inklusive avtalade lånelöften, förfalla inom en rullande tolv månadersperiod.

Ekonomiavdelningen skall tillförsäkra kommunen och bolagen likvida medel så att en god betalningsberedskap kan upprätthållas. Med god betalningsberedskap menas att ha likvida medel eller tillgängliga garanterade checkkreditutrymmen, tillsammans uppgående till minst 100 Mkr.

Kreditrisk och likviditetsrisk

Kreditrisk och likviditetsrisk gäller i första hand hur likviditeten hanteras och risken att inte få tillbaka utlånat kapital och/eller ränta.

Denna risk skall begränsas genom att likviditetsbehovet ska preciseras i kort- och långsiktiga likviditetsprognoser. Kreditrisker är låga i kommunkoncernen då kommunen inte lånar ut kapital.

Motpartsrisk

Motpartsrisk är risken att kommunens finansiella motpart inte fullgör sina åtaganden. Denna risk ska hanteras genom att ställa krav på motparternas kreditvärdighet. Godkända motparter för upplåning, derivatavtal och placeringar är:

- ✓ Motparter som erhållit rating motsvarande Standard & Poor´s rating på nivån minst A eller K-1 av Nordisk rating
- ✓ Staten och Kommuninvest

Valutarisk

Valutarisk innebär risken att kronans värde försämras i förhållande till de valutor som kommunen tagit lån i eller förstärks i förhållande till de valutor kommunen har placerat i. Lån i utländsk valuta får dock ej förekomma.

Operativa och administrativa risker

Operativa eller administrativa risker definieras som risken för förluster till följd av brister i interna processer, mänskliga fel, felaktiga eller dåliga system samt brottslighet. Dessa risker ska minimeras genom att ha en organisation för finansverksamheten som är personoberoende, att rutiner är väldokumenterade samt att omfattande avtal granskas av externa experter. Kommunkoncernen ska ha en för verksamheten anpassad kompetens och bemanning där principen om dualitet tillämpas. Dualitet innebär att ingen person ensam ska handlägga en transaktion genom hela behandlingskedjan, i detta avseende, att affärsavslut, kontroll av genomförd transaktion och efterbearbetning genom betalningar och redovisning utförs av olika medarbetare.

Ränterisk

Ränterisk är risken att kostnaden för räntebärande skulder ändras i en ofördelaktig riktning vid en förändring av marknadsräntan. Ränterisken ska hanteras genom att reglera strukturen på ränteändringstillfällena i låneportföljen alternativt genom att använda räntederivat. Ränterisken ska mätas av bolagen i kommunkoncernen. Viktigt att notera är att ränterisken är en av organisationens alla risker.

Följande räntebindningsregler gäller:

- ✓ Den genomsnittliga räntebindningstiden bör vara minst 2 år och högst 5 år1
- ✓ Med beaktande av ovan bör högst 40 % av lånestocken räntejusteras varje rullande 12-månadersperiod1
- ✓ Räntebindningstiden för enskilda lån och räntebindningsinstrument får ej överstiga 10 år.1

Användandet av derivatinstrument

Kommunen och bolagen har rätt att använda derivatinstrument i den finansiella riskhanteringen. Derivatinstrument är ett flexibelt och kostnadseffektivt sätt att hantera och begränsa risk. Räntederivat får endast användas för att ändra räntebindningstiden.

Kombinationer av ränteswapar och ränteoptioner, s k strukturerade produkter, är ej tillåtet att använda. Exempel på sådan produkter är stängningsbara swapar, tröskeswapar och förlängningsbara swapar.²

Rapportering

Kommunstyrelsen ska löpande under året få rapporter om finansverksamheten med följande innehåll:

- ✓ En allmän information om ränteläget, finansiella nyheter och annan information av vikt för att bedöma kommunkoncernens finansiella verksamhet och utveckling
- ✓ Likviditet och utnyttjade lånelimit
- ✓ Placeringsportföljens sammansättning
- ✓ Låneportföljens sammansättning
- ✓ Planerad upplåning och utnyttjad del av upplåningsramar

Finansgruppen ska ~~varje~~ löpande under året lämna rapporter (finansiella rapporter) till kommunstyrelsen som redovisar de finansiella beslut/godkännanden som har fattats inom ramen för delegationsordningen. Bolagens styrelse ska också tillse att de får rapporter om finansverksamheten i bolaget som redovisar utveckling, resultat och riskexponering i relation till de koncerngemensamma regler och limiter som anges i denna finanspolicy

Intern kontroll

Den interna kontrollen ska säkerställa att den koncerngemensamma finansverksamheten sker inom ramen för fastställd finanspolicy samt förebygga avsiktliga eller oavsiktliga fel i de administrativa rutinerna.

Kommunens ekonomichef är ansvarig för att årligen planera och följa upp den interna kontrollen av finansiella beslut och administration som sker inom finansgruppen. Den interna kontrollen ska utföras av personer på ekonomiavdelningen som inte deltar i arbetet med den koncerngemensamma finansverksamheten.

1 Karlskoga kommun, Karlskoga Kommunhus AB och Karlskoga Energi & Miljö AB har sedan tidigare tecknat swapar. Dessa swapar har en längre löptid än vad denna finanspolicy tillåter och medför att den genomsnittliga räntebindningen i kommunen och Karlskoga Kommunhus AB är längre än vad denna finanspolicy tillåter:

- Nordea 150 mnkr med förfall 2030-07-22, ränta 4,41% (kommun)
- Nordea 250 mnkr med förfall 2042-05-16, ränta 3,98% (kommun)
- Nordea 100 mnkr med förfall 2021-05-11, - stängningsbar swap - ränta enligt kurva (kommun)
- Nordea 50 mnkr med förfall 2021-05-11, - stängningsbar swap - ränta enligt kurva (Karlskoga Energi & Miljö AB)
- SEB 500 mnkr med förfall 2022-03-30, ränta 4,19% (Karlskoga Kommunhus AB)
- SEB 150 mnkr med förfall 2017-06-27, ränta 3,25% med option till förlängning till 2022-06-27, ränta 3,45% (Karlskoga Energi & Miljö AB)

2 Karlskoga kommun, Karlskoga Kommunhus AB och Karlskoga Energi och Miljö AB har sedan tidigare tecknat swapar. Dessa swapar har en optionsmöjlighet som denna finanspolicy inte tillåter:

- Nordea 150 mnkr med förfall 2030-07-22, ränta 4,41% (kommun). Optionen utnyttjad av Nordea.
- Nordea 100 mnkr med förfall 2021-05-11, - stängningsbar swap - ränta enligt kurva (kommun)
- Nordea 150 mnkr med förfall 2017-02-06, - tröskelswap - ränta 3,91%, barriär 5% (kommun)
- SEB 500 mnkr med förfall 2017-03-30 med option till förlängning till 2022-03-30, ränta 4,19% (Karlskoga Kommunhus AB)
- Nordea 50 mnkr med förfall 2021-05-11 – stängningsbar swap (Karlskoga Energi & Miljö AB)
- SEB 150 mnkr med förfall 2017-06-27, ränta 3,25% med option till förlängning till 2022-06-27, ränta 3,45% (Karlskoga Energi & Miljö AB)

